

ombudsman
veřejný ochránce práv

PROBLEMATICKÉ POSTUPY PODLE SPRÁVNÍHO ŘÁDU (VÝZKUM)

PRINCIPY DOBRÉ SPRÁVY

Jana Pecková Hodečková

Konference

Dobrá správa v praxi: od principů k paragrafům

21. 10. 2026

Registrace do **8. 10. 2026** (vč.)

Zde: https://akce.ochrance.cz/Events/Show

PROBLEMATICKÉ POSTUPY PODLE SPRÁVNÍHO ŘÁDU (VÝZKUM)

Sběr dat: březen - květen 2026
Počet odpovědí: 1 422 (od 1 126 úřadů)
Návratnost: 87%

VÝZKUMNÁ ZPRÁVA:

sp. zn. 1/2026/SZD/JHO
https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/15082

NA CO JSME SE PTALI?

KOMUNIKACE A PODÁNÍ

- Opakovaná podání, „kverulanti“, urážlivá a agresivní komunikace
- Emaily bez podpisu
- Práce s e-maily doručenými přímo úředníkům
- Nesprávně podaná odvolání

PROCES A SPRÁVA SPISŮ

- Vyřizování podnětů (§ 42)
- Dálkové nahlížení
- Zapůjčování (postupování) spisů
- Poučování o správní žalobě

VYBRANÉ ZÁVĚRY VÝZKUMU

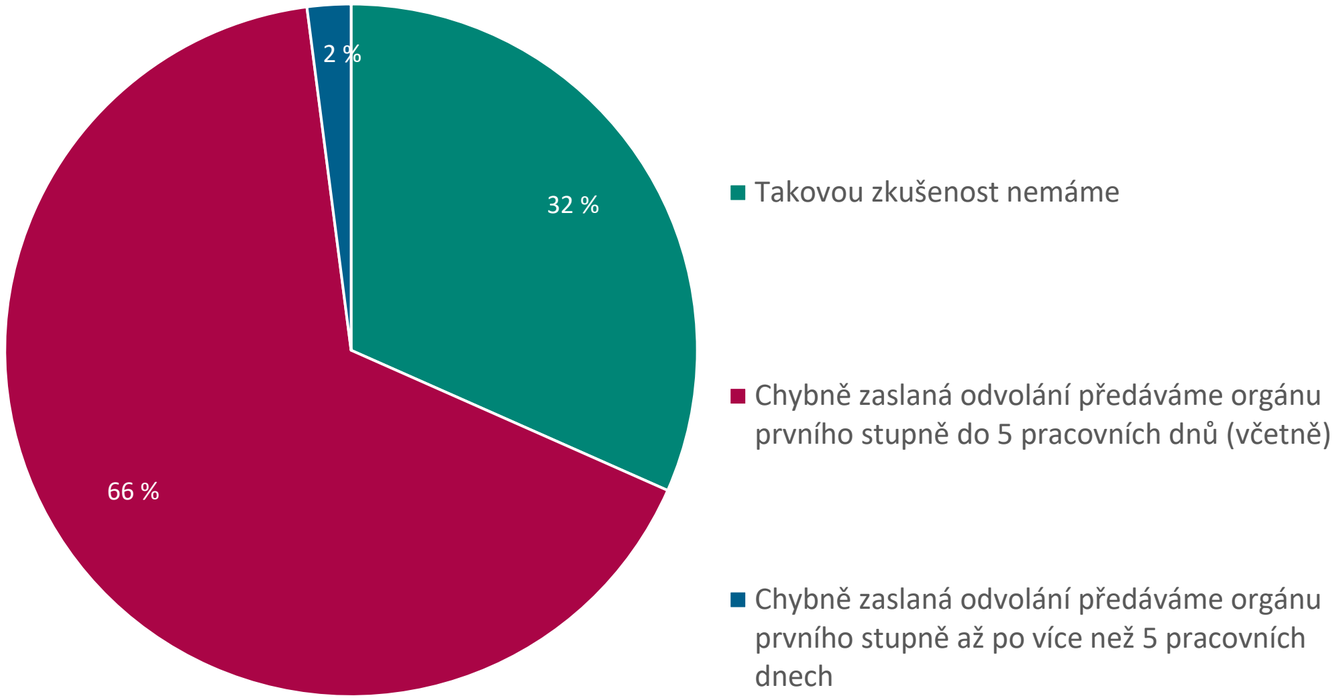
NESPRÁVNĚ PODANÁ ODVOLÁNÍ

Odvolání se má podat u prvoinstančního orgánu. Co když podá rovnou k odvolacímu?

- Povinnost postoupit?
- Není zachování lhůty?

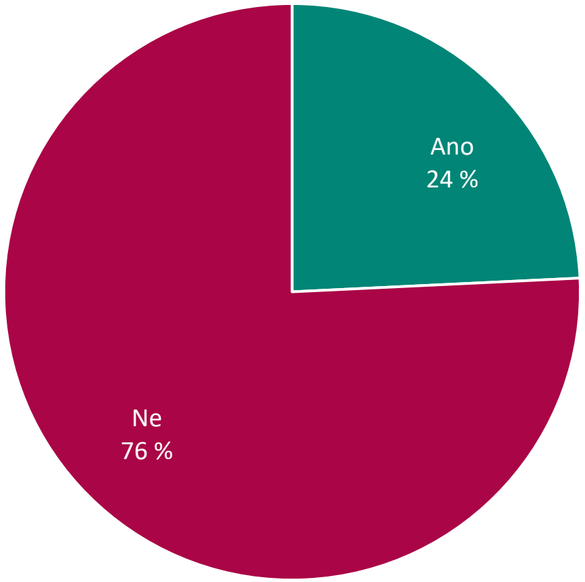
➢ Úřady nepostoupí včas, odvolání je pozdě podané

Obvyklý postup úřadu v případě chybně doručených odvolání

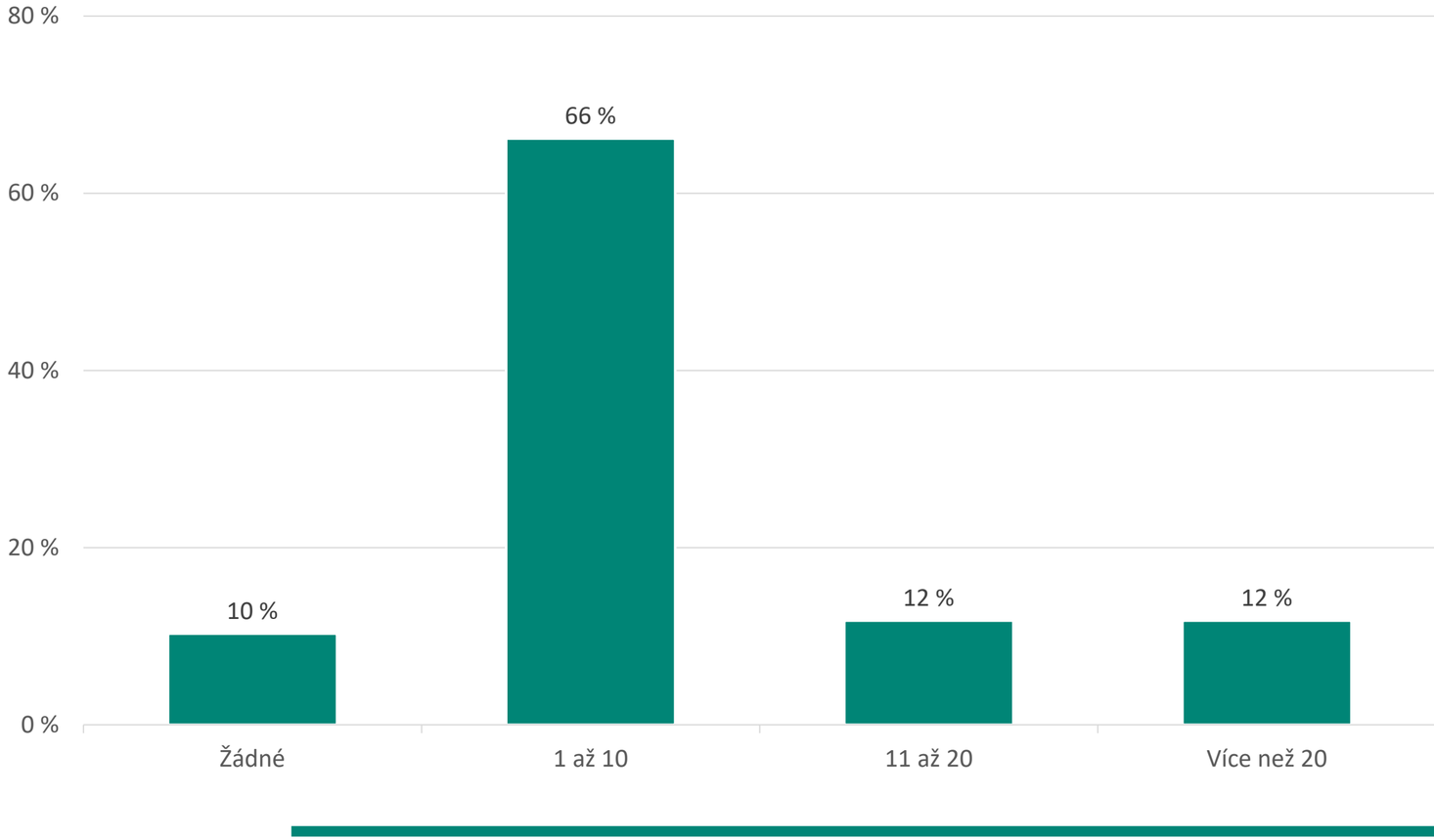

NESPRÁVNĚ PODANÁ ODVOLÁNÍ (2)

Přítomnost pravidel pro rychlé postoupení odvolání na úřadu

Počet odvolání chybně doručených úřadu (odhad za rok 2024)

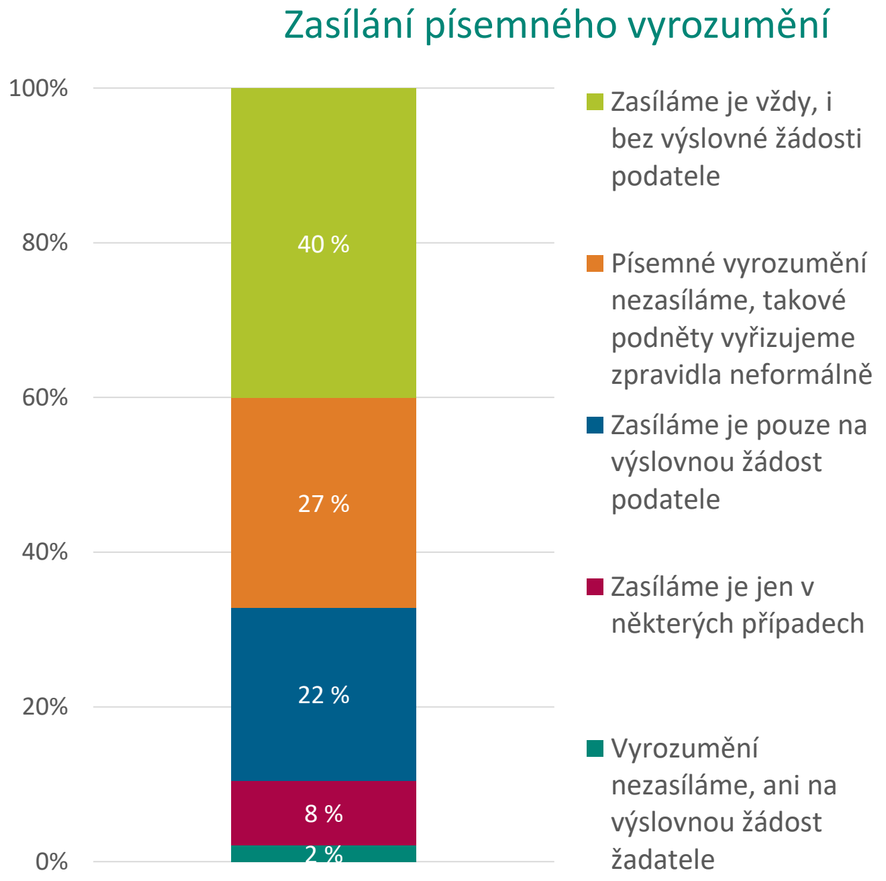

VYŘIZOVÁNÍ PODNĚTŮ PODLE § 42

- Vyrozumívat vždy nebo jen na výslovnou žádost?
- Jak podrobně vysvětlovat?

➢ Podatelé si často stěžují na nedostatečné či žádné sdělení

➢ Ochránce:
  - ➢ vyrozumívat **vždy**, i bez výslovné žádosti
  - ➢ **přiměřené odůvodnění** v takovém rozsahu, aby v podateli nevzbuzovalo důvodné podezření na nečinnost úřadu, příp. na svévolné uplatnění správního uvážení

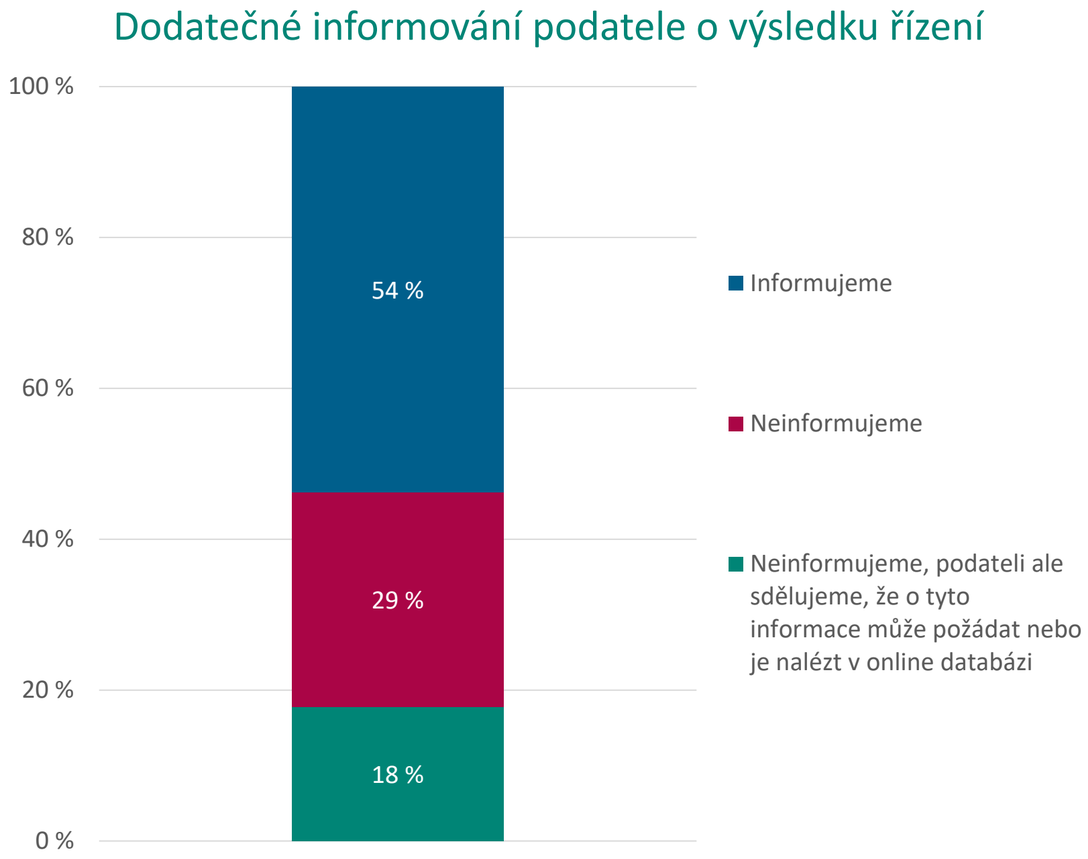

VYŘIZOVÁNÍ PODNĚTŮ PODLE § 42 (2)

- **Má se dodatečně informovat o výsledku řízení?**

➢ Podatelé se často dozví, že řízení/kontrola byla zahájena, ale ne již o výsledku.

➢ Ochránce:
  - ➢ vyrozumívat i o výsledku kontroly

POUČOVÁNÍ O SPRÁVNÍ ŽALOBĚ

- Mají úřady poučovat o možnosti podat správní žalobu?

➢ Lidé nevědí, že mohou podat žalobu, kterou a v jaké lhůtě (lhůty jsou v různých zákonech)

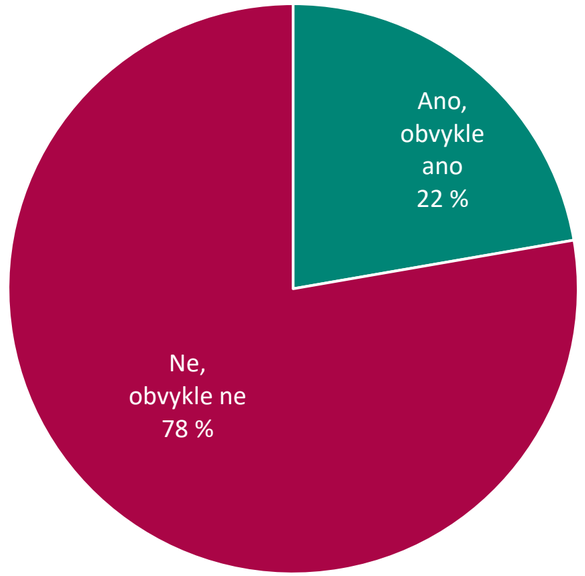
✓ Změna správního řádu (chce i 60 % úřadů)?

Do kdy musím podat správní žalobu?

Žalobu musíte podat **do dvou měsíců** od doručení konečného správního rozhodnutí (když se proti němu nedá odvolat), **pokud zákon** (u konkrétního správního řízení) **nestanoví jinou lhůtu**, např.:

- **10 dnů** proti rozhodnutí o **správním vyhoštění**,
- **15 dnů** proti rozhodnutí ve věcech **mezinárodní ochrany** (azyl a doplňková ochrana),
- **15 dnů** proti rozhodnutí o **zajištění** a o prodloužení zajištění,
- **30 dnů** proti **ostatním** rozhodnutím vydaným **podle zákona o pobytu cizinců**,
- **1 měsíc** proti rozhodnutím **stavebních úřadů** s výjimkou rozhodnutí o přestupku,
- **60 dnů** proti rozhodnutím ve věcech **služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů** (policie, hasiči, celníci, vězeňská služba, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služba a Úřad pro zahraniční styky a informace), a **podle zákona o vojácích z povolání**.

Poučování účastníků řízení o možnosti podat správní žalobu proti pravomocnému rozhodnutí

NOVÉ PRINCIPY DOBRÉ PRÁVY

NOVÉ PRINCIPY PO 20 LETECH

- Reflexe vývoje společnosti a modernizace přístupu veřejných úřadů.

Srozumitelnost

Jasnější formulace pro úředníky i veřejnost.

Justifikace

Jasné odůvodnění každého pravidla.

Příklady

Konkrétní ukázky správné aplikace v praxi.

OTEVŘENOST A PARTICIPACE

- **O svých postupech úřad vede záznamy. Musí být přehledné a dostupné. Pokud informace výjimečně neposkytne, pečlivě to vysvětlí.**
- **Úřad zveřejňuje významná rozhodnutí či jiné své věcné výstupy.**
- **Úřad zveřejňuje interní postupy a pravidla, která se dotýkají veřejnosti. Zveřejňuje kontakty na odpovědné úředník**
- **Úřad umožní jednotlivci i skupině (např. dětem) účastnit se rozhodování, které se jich týká. Před rozhodnutím zjišťu názory, vyhodnocuje připomínky a reaguje na ně.**

Z čeho princip vychází

- Princip vychází z demokratického pojetí výkonu veřejné moci (čl. 1 Ústavy ČR) a z povinnosti úřadů umožnit dotčeným osobám uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy (§ 4 odst. 3 a 4 správního řádu).
- Na nadnárodní úrovni je tento princip silně ukotven. Čl. 41 odst. 2 Listiny základních práv EU zahrnuje právo být vyslechnut a právo na přístup ke spisu. Čl. 42 Listiny základních práv EU chrání právo na přístup k dokumentům. U dě je participace výslovně garantována v čl. 12 Úmluvy o právech dítěte, podle něhož musí mít dítě možnost být slyšeno každém správním nebo soudním řízení, které se jej dotýká. U osob se zdravotním postižením doplňuje participativní rozměr čl. 33 odst. 3 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením.

Proč princip chceme

- Otevřenost zlepšuje kvalitu rozhodování: úřad má více informací, dříve zachytí chyby a zvyšuje přijetí výsledku. Participace navíc:
- respektuje autonomii dotčených osob,
- snižuje pocit bezmoci vůči úřadu,
- posiluje legitimitu zásahu veřejné moci.

Dobrá správa nesmí být netransparentní a jednostranná. Má být schopna nejen rozhodnout, ale také naslouchat, vysvětlovat a reagovat na připomínky.

ombudsman
veřejný ochránce práv

Děkuji za pozornost

Přihlaste se k odběru zpravodaje a sledujte na sociálních sítích

NA KÁVU S OMBUDSMANEM

YouTube